

Binnenklimaat Nederland – Pak door met het binnenklimaat op scholen!

In onze ogen zou een kind geen gezondheidsklachten of lagere cijfers moeten krijgen door een ongezond binnenklimaat. Helaas is dat wel het geval doordat een groot deel van de Nederlandse kinderen en docenten leren en werken in een verouderd gebouw. Er ligt een goede basis voor de aanpak van het binnenklimaat in scholen¹, maar de volgende drie voorwaarden zijn in onze ogen noodzakelijk om echt door te kunnen pakken:

1. Zorg voor een kwalitatief goede CO₂-meter in ieder klaslokaal

- Het meten van de CO₂-waarde is de basis en geeft inzicht in de omvang van het probleem. Belangrijker is echter het beleid dat daarop volgt. Dat kun je pas effectief voeren met een **volledig en landelijk beeld van het binnenklimaat op scholen**.
- Minister Wiersma kondigde in februari al aan dat ieder klaslokaal een CO₂-meter krijgt. Dat is echter nog steeds niet gelukt. Wij lezen dat de Minister een peiling doet en dat er een meldpunt komt voor leraren. De zomervakanties staan echter voor de deur en de **Minister gaat pas in september met scholen werken aan een plan van aanpak**². Die vertraging is in onze ogen onnodig.
- In de brief³ staat dat scholen leveringsproblemen ervaren in de markt. Wij kunnen echter binnen nu en 2 maanden 100.000 kwalitatief hoogwaardige CO₂-meters leveren. Als leveranciers doen wij graag de **handreiking om het aanbod van CO₂-meters af te stemmen op de vraag**.
- We zijn blij met de instructiekaarten van RuimteOK. Schoolbesturen zijn echter niet deskundig op dit gebied en zijn zelf aangewezen op de aanschaf van CO₂-meters. Wij constateren bovendien dat **CO₂-meters uitstaan, op de verkeerde plek hangen of onjuist worden gebruikt**.

Het is noodzakelijk dat de Minister landelijke regie pakt en samen met scholen en RuimteOK werkt aan een plan van aanpak voor de uitrol van kwalitatief goede CO₂-meters in alle klaslokalen. Binnenklimaat NL draagt graag bij aan het oplossen van de logistieke knelpunten. Om een volledig beeld te krijgen van de staat van het binnenklimaat op scholen moeten de CO₂-meters daadwerkelijk worden gebruikt voor controle en monitoring van de CO₂-waarden.

2. Stel de resterende uitdaging vast en pak door met een planmatige aanpak

- Volgens de Minister is de ventilatie niet op orde bij 16% van de schoolgebouwen. Dat plaatje is rooskleurig en gebaseerd op een onvolledig beeld met een onjuiste meetsystematiek. Wij verwachten dat **een veel groter percentage van de schoolgebouwen systematisch een te hoge CO₂-waarde heeft in de klas**.
- In de brief staat dat de totale kosten voor de ventilatieaanpak ca. €1,6 miljard bedragen. Omdat dit bedrag gebaseerd is op het onvolledige beeld van de omvang van het probleem is het noodzakelijke bedrag in werkelijkheid waarschijnlijk groter. Met de SUViS-regeling is reeds €

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/30/vervolg-aanpak-ventilatie-op-scholen>

² Blz. 12. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/29/antwoorden-op-vragen-uit-het-schriftelijk-overleg-inzake-de-uitwerking-van-de-aanpak-verbetering-ventilatie-in-scholen>

³ Blz. 3. <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2022/06/30/vervolg-aanpak-ventilatie-op-scholen>

667 miljoen van de €1,6 miljard voldaan. **De resterende €140 miljoen is naar verwachting niet voldoende voor een gezond binnenklimaat op alle scholen.**

- De Minister roept scholen op om werk te maken van ventilatie omdat corona in het najaar mogelijk opleeft⁴. De vraag is hoeveel we nog kunnen realiseren voor die tijd. De aanpak van ventilatie op een school duurt 3-6 maanden. De sector kampt bovendien met een tekort aan materialen en capaciteit, en exporteert een aanzienlijk deel van de systemen. **Bij een gerichte aanpak hebben wij echter alles in huis om de capaciteit voor scholen te garanderen.**

Bij een gedegen landelijke uitrol van CO₂-meters en monitoring daarvan wordt de omvang van het probleem pas echt duidelijk. De minister kondigde in de brief een programmatische aanpak aan voor verouderde schoolgebouwen. Maar ook andere scholen met een ongezond binnenklimaat vragen aandacht. Het zou goed zijn om die ook planmatig aan te pakken, zodat we de productiecapaciteit van de sector ook echt kunnen benutten voor Nederlandse scholen.

3. Stel eisen aan de voorkant zodat het PvE frisse scholen wordt geborgd

- Eenzelfde regeling als SUVIS werd ingesteld in 2011. Panteia evalueerde de regeling en was zeer kritisch⁵. Er is een norm voor CO₂-gehalte, maar er zijn geen technische normen. **Hierdoor slaan gelukszoekers hun slag en worden de kwaliteitseisen zoals omschreven in de PvE Frisse scholen in de praktijk niet geborgd.**
- Er zijn veel verouderde schoolgebouwen waarbij renovatie meer voor de hand ligt. Het binnenklimaat vraagt bovendien vaak om een **totaaloplossing, waarbij de hele installatie wordt aangepakt**. Naast frisse lucht is namelijk thermisch comfort belangrijk voor het welzijn van leerlingen en leerkrachten. Je moet dus ook **koelen en verwarmen**. Met een integrale aanpak van de installatie kun je ook de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs meenemen. Denk hierbij ook aan het installeren van energiezuinige vraaggestuurde ventilatiesystemen om warmteverlies en energie te besparen.
- Luchtreiniging kan aanvullend worden ingezet om virusdragende aerosolen uit een ruimte te verwijderen. Het is wel van belang dat er **eisen gesteld worden om de veiligheid en effectiviteit te borgen**. Bovendien is ventilatie altijd de basis; luchtreiniging kan ventilatie niet vervangen. Ventilatie is namelijk ook van belang voor de gezondheid en productiviteit.

Koppel de subsidie aan prestatievoorwaarden zoals omschreven in het PvE Frisse scholen en ook aan het gebruik van onderhoudscontracten, controle en monitoring. Werk voor de lange termijn aan structurele bekostiging om de verouderde scholenvoorraad aan te pakken en focus daarbij op het binnenklimaat als geheel.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/nieuws/2022/06/30/wiersma-%E2%82%AC140-miljoen-voor-extra-aanpak-verbetering-ventilatie>

⁵ "De mechanische luchtcirculatiesystemen en CO₂-indicatoren waren doorgaans van matige tot slechte technische en functionele kwaliteit." (...) "Het is te verwachten dat de functionele kwaliteit in de toekomst er niet beter op zal worden omdat er bij bijna de helft van de scholen geen onderhoudscontract is voor dit systeem." (...) "Veel scholen lijken hier het slachtoffer te zijn geweest van slecht opererende installatiebedrijven en/of leveranciers." Panteia, Evaluatie regeling verbetering energiezuinigheid en binnenklimaat PO en VO, https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2013Z16934&did=2013D34778